

Kainuun hyvinvointialue

HYRYNSALMEN KUNNAN LAUSUNTO KAINUUN HYVINVOINTIALUEEN LAAJAAN HYVINVOINTIKERTOMUKSEEN 2020-2022 OSA I

Laaja hyvinvointikertomus on erittäin kattava ja eri väestöryhmät huomioiva katsaus kainuulaisten hyvinvointiin. Positiivisia asioita on tuotu esiin, mutta myös huolenaiheita ja kehityskohteita löytyy laajasti.

Koulukuraattorien ja -psykologien työpanoksen määrä kunnissa on lisääntynyt, mikä on hieno asia. Kun henkilöiden työpanos jakautuu pieninä osuuksina moneen eri toimipaikkaan, on kuitenkin tärkeää pitää huoli, että palveluita tarvitseville niitä on todella myös aidosti saatavilla.

Lasten osalta huolestuttaviin tuloksiin lukeutuvat suun terveydenhuollon havainnot: 12-vuotiaiden, joilla on runsaasti kariesta, osuus on maan keskiarvoa korkeampi ja tervehampaisten osuus 12-vuotiaista maan keskiarvoa alempi. Erityisesti lasten ja nuorten osalta palvelut, kuten suun terveydenhuolto, tulisi turvata edelleen helposti saavutettavina lähipalveluina.

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky on MOVE-mittausten perusteella laskenut ja on Kainuussa selkeästi koko maan keskiarvoa heikompi. Keinoja lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn kohentamiseen ja liikunnan lisäämiseen tulee etsiä erityisesti kunnissa, mutta myös yhteisenä verkostotyönä, jota on jo aloitettukin.

Lisäksi huomiota on syytä kiinnittää syrjäytymisriskissä olevien ja koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten osuuteen, joka on korkea valtakunnallisesti verraten ja Hyrynsalmen osalta myös Kainuun kuntien kesken verraten. Heikkoon tulokseen vaikuttaa varmasti osaltaan se, että paikkakunnalla ei ole mitään opiskelumahdollisuuksia ja jatko-opinnot vaativat pääosin nuorelta muuttoa toiselle paikkakunnalle.

Nuorten syrjäytymisen ohella toinen monisyinen ja monien eri toimijoiden yhteistyötä vaativa haaste on suuri eläkkeellä olevien työkäisten osuus sekä koko Kainuun hyvinvointialueella että erikseen Hyrynsalmen kunnassa. Hyrynsalmella jopa yli 15 % työkäisistä on eläkkeellä.

Ikäihmisten osalta hyvinvointikertomuksen tuloksissa oli paljon myönteistä. Ikäihmiset ovat esimerkiksi pääosin tyytyväisiä asuinalueensa olosuhteisiin. Kuitenkin Kainuun yli 75-vuotiaan väestön terveyden ja hyvinvoinnin tila on muihin maakuntiin nähden poikkeuksellisen heikko ja yksinäisten ja elämänlaatunsa heikoksi kokevien osuus on muuta maata korkeampi. Lääkärin vastaanottopalveluita riittämättömästi saaneiden osuus niitä tarvinneista 75-vuotta täyttäneistä on Kainuussa selkeästi maan keskiarvoa korkeampi. Tulos on tärkeä huomioida hyvinvointialueen palvelujen järjestämisestä suunniteltaessa. Pitkät etäisyydet, julkisten kulkuyhteyksien vähäisyys ja vanhusten suuri osuus väestöstä (esimerkiksi Hyrynsalmella eläkeikäisiä yli puolet kunnan väestöstä) lisäävät palveluiden järjestämisen haastetta.

Kuten hyvinvointikertomuksessa todetaan, vaikuttava hyvinvointityö edellyttää hyvinvointialueen, kuntien ja muiden toimijoiden yhteistyötä. Osapuolten tehtävien, vastuiden, roolien ja mahdollisuuksien kirkastaminen olisi varmasti uudessa tilanteessa tarpeen. Hyvinvointialueella voisi olla tässä ohjaava ja koordinoiva rooli.

Hyrynsalmen kunnanhallitus, 12.4.2023

Kj Heimo Keränen